

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Burgonyatermelési kísérletek. III. Róti János.
— Havi emlékeztető: Október. — Maros-Vásárhelyi kiállítás. I.
— Felhívás az 1885-iki budapesti orsz. kiállítás kertészeti és szőlő-
szeti csoportja érdekében. — Maros-Vásárhelyi kiállítás. II. Vidéki.
— Egyv e l e g: Értesítés. „Gallus“ a kolozsvári baromfi kiállítás-
ról. Az erdélyrészi megyék 1884. évi árpatermése. Titkár-választás.
Dió eltartása. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetés.

Burgonyatermelési kísérletek.

(Vége.)

A cél, a mely e kísérleteknél szem előtt tartatik: főkép a különböző fajták megismerése, kiválasztása s meghatározása a jobbaknak, melyekkel a tenyésztők a gazdaközönseget évente meglepik s a magkereskedések útján elárasztják.

A fentebb ismertetett összehasonlító termelési kísérleteknek meg van tehát mégis az az érdemök, hogy hazai kísérletek s így már a honosításnak retortáján keresztül mentek; továbbá tájékozásul szolgálnak hazai gazdaközönségünknek a még kevésbé ismert új fajták kiválasztásánál s beszerzésénél.

Alig van oly gazdasági növényünk, mint a burgonya, melynek annyi válfaja volna (a válfajok számát több százra teszik) s jobbnál jobb fajtákkal találkozunk. Nagyon érdekében áll tehát a termelőnek a használatnak (korai, asztali, szesz-, keményítő gyártásra, takarmányozásra való) leginkább megfelelő fajtákat szerezni be s kultiválni, mert a termelési költség egy, — bármiféle burgonyát termeljünk is; s a burgonya, mint kenyér pótszer, mint nyersanyag kiváló helyet foglal el s megérdemli, hogy a nagyobb gazdaságokban is, kivált hol a talaj a burgonyatermelésének igen kedvez — kiváló gonddal s jelesül a fajta gondos megválasztásával — mivellessék. E körülménynek a termény használhatóságára, értékesítésére nagy befolyása van.

Innét van, hogy a közelmúlt időben pl. a rózsa-burgonya oly nagy hódítást tett hazánkban.

De nem csupán a rózsa-burgonya tett ilyen nagy utat eredeti hazájából — Amerikából — sok más társával is találkozhatunk már, melyek azonban még nem terjedtek el annyira s így kevésbé ismereteseek.

A jó minőség s termés szaporaságon kívül még más előnyökkel is bír némelyik fajta; pl. tovább eltartható, könnyebb fővésű, tavaszkor nem indul oly gyorsan csirázásnak, soványabb talajjal is megelégszik s a burgonya betegségnek — rothadásnak — mely oly félős ellensége s csapása egyes vidékeknek — jobban ellentáll; a mi már magában véve is igen nagy előny (kivált a nedvesebb éghajlat s kötöttebb talajon) s megérdemli, hogy számbavétessek és kísérletejünknek s a fajta megválasztásánál reá tekintettel legyünk.

Lássuk tehát, hogy ez irányban megfigyeléseink minő eredményeket szolgáltatottak?

A lefolyt időszak alatt — mint már említve is volt — a nevezett betegség több ízben észleltetett (kivált 1879-ben) s az ide vágó feljegyzések szerint a betegség iránt a következők mutattak nagyobb ellenállást:

Van der Veer	Goliath
Kék rózsa	Óriási Marmont
Massen Kartoffel	Chili büszkesége
White eyed Peachblow	Heiligenstadi
Gesundheit	Paterson piros
Uj kék óriás	Paterson hires Viktoria
Harrison	Acme
Hundred fold fluke	Bovina
Daber-féle	Rothe Nudel
Tricolor	Paterson fehér veso

Ezeket a penészgomba, mely a rothadást előidézi, egészen megkimélte; míg az utóbbiakat részben, ezek többé-kevésbé szenvedtek általa — de nem pusztultak el — mint a legtöbb:

Sorszám	A burgonya neve	A magburgonya		1879. termés.					A magburgonya		1881. termés.				
		Sulya	Keményítő tart. %	Sulya	Hányzoros	Keményítő tart. %	Keményítő tart.		Sulya	Keményítő tart. %	Sulya	Hányzoros	Keményítő tart. %	Keményítő tart.	
							Emelkedés	Apadás						Emelkedés	Apadás
		Kg.	%	Kg.		Kg.	%			Kg.	%	Kg.		%	
92	Mammoth	1.20	20.6	7.00	5.3	17.5	—	3.1	5	17.5	38	7.6	14.7	—	2.8
93	Richter's korai rövidszáru	0.91	21.0	5.40	5.3	18.7	—	2.3	—	—	—	—	—	—	—
94	Richter's magnific	1.09	11.7	6.30	5.7	18.7	7.0	—	5	18.7	45	9.0	19.8	1.1	—
95	Rothe Nudel	1.20	16.8	6.50	5.4	18.7	—	1.9	5	18.7	33	6.6	18.7	—	—
96	Louisdor	1.11	18.7	6.02	5.4	16.8	—	—	5	18.7	15	3	18.0	—	0.7
97	Consolation	0.83	19.1	4.60	5.2	14.0	—	2.3	5	16.0	41	8.2	14.5	—	2.3
98	Pousse de bout	0.90	14.7	4.75	5.2	16.3	—	0.7	5	14.0	51	10.2	15.1	1.1	—
99	Sehaw	0.97	18.0	4.90	5.1	16.5	—	1.5	5	16.5	34	6.8	16.5	—	—
100	Tullner Kipfel	0.91	16.3	4.50	4.9	14.0	—	2.3	—	—	—	—	—	—	—
101	Richter's korai vese	0.87	26.2	4.20	4.8	17.0	—	9.2	—	—	—	—	—	—	—
102	The King of the Fluke's	0.80	17.1	3.70	4.6	16.3	—	1.2	5	16.3	37	7.4	13.8	—	2.5
103	Tuttles excelsior	1.16	16.4	5.00	4.4	17.5	1.1	—	5	17.5	44	8.5	18.9	1.4	—
104	Kerek sötétkék saláta burg.	1.33	15.0	5.70	4.3	16.3	1.3	—	5	16.3	42	8.4	18.7	2.4	—
105	Mayoline	0.96	16.3	4.15	4.3	14.6	—	2.3	—	—	—	—	—	—	—
106	Peachblow	1.07	15.8	4.60	4.0	19.0	3.2	—	5	19.0	46	9.2	16.5	—	2.5
107	Paterson's fehér vese	1.18	16.8	5.10	4.2	16.3	—	0.5	4	16.3	20	5	16.5	0.2	—
108	Rusticoat Pinkeye	1.39	15.0	5.80	4.1	16.3	1.3	—	5	16.3	30	6	16.5	0.2	—
109	La Circassienne	1.03	18.2	4.20	4.0	14	—	4.2	5	14.0	39	7.8	18.2	4.2	—
110	Handworth prolific	1.07	19.8	4.20	4.0	11.7	—	8.1	5	11.7	11	2.2	14.0	2.3	—
111	Hummelshaini kékhaju	1.19	18.7	4.50	3.7	15.1	—	3.6	5	15.1	42	8.4	18.7	3.6	—
112	Bonne de Vincennes	1.33	15.8	4.81	3.6	15.0	—	0.8	5	15.0	13	2.6	11.9	—	3.1
113	Topf-féle vese	1.31	16.3	4.60	3.5	14.0	—	2.3	5	14.0	34	6.8	14.7	0.7	—
114	Pacsirta tojás	1.24	15.0	4.35	3.4	16.3	1.3	—	5	16.3	13	2.6	19.1	2.8	—
115	Paterson kék vese	1.02	20.8	3.54	3.3	14.0	—	6.8	2	16.3	16	8	22.3	6.0	—
116	Xavier	1.23	16.3	4.00	3.2	16.3	—	—	5	16.3	14	2.8	15.1	—	1.2
117	Cailand	1.19	17.5	3.50	3.0	14.0	—	3.5	4	14.0	28	7	18.7	4.7	—
118	Rothe Mauschen	1.04	16.3	3.30	3.1	14.0	—	2.3	—	—	—	—	—	—	—
119	Körn. szarvas burg.	1.00	13.3	2.70	2.7	15.8	2.5	—	10	15.8	45	4.5	17.5	1.7	—
120	Variegated Golden Gem	1.10	16.3	7.50	6.7	14.0	—	2.3	5	14.0	25	5	14.5	0.5	—
121	Cameleon														
122	Deliciosa														
123	Griesenhaeger														
124	Gyémánt														
125	Herkules														
126	Hollandiai cukor														
127	Kiangsu														
128	Paterson Napoleon														
129	Pomeriai diadal														
130	Sutton magnum bonum														
131	Woods Scarlet														
132	Spitzmaus														

Alkohol
Korai fürstenwaldeni
Idahó
Late Goodrich
Császár burgonya
Teutoburgi
The Farmers Blusch
Thornburns late rose

Richter's Schneerose
Alpha
Early Oneida
Korai kék kerek hathetes
Farinosa
Első Nassengrundi
Viktoria violette
Feld. Prinz Fridrich Karl

Zwickai 40 gumós
The Luens Potato
Fehér Siebenhausen
Korai lübenau
Richter's elegante
Red skin fluor Ball
Peachblow
Kék Hummelshayni

Brownels beauty
Eureka
Lapstone Kidney
Tullni
Szászhozgyma
Kerek kék saláta burg.
Rusticoat Pinkey

A magburgonya		1882. termés.					A magburgonya		1883. termés.					Átlagos keményítő tartalom	Átlagos hozama	Színe	Érés	Jegyzet.
Sulya	Keményítő tart. %	Sulya	Hányszoros	Keményítő tartalom %	Keményítő tart. Emelkedés	Apadás	Sulya	Keményítő tartalom %	Sulya	Hányszoros	Keményítő tartalom %	Keményítő tart. Emelkedés	Apadás					
Kg.	%	Kg.	%	%	%	%	Kg.	%	Kg.	%	%	%	%	Kg.				
2	14.7	6	3.0	16.2	1.6	—	1	16.2	5	5	16.8	0.6	—	16.3	5.3	sárga	késői	
2	19.2	12	6.0	15.8	—	3.4	1	15.8	7.5	7.5	18.7	2.9	—	18.2	7.0	"	közép	
2	18.7	10	5.0	17.5	—	1.2	1	17.5	4	4	18.9	1.4	—	18.4	5.2	piros	késői	
2	18.9	14	7.0	16.3	—	1.7	1	16.3	4	4	14	—	2.3	16.3	4.8	sárga	közép	
2	14.6	10	5.0	17.0	2.5	—	1	17.0	2	2	14	—	3	14.8	5.1	"	"	
2	15.1	6	3.0	14.2	—	0.9	1	14.2	2	2	15.8	1.6	—	15.3	5.1	piros	késői	
2	16.5	10	5	17.7	1.2	—	1	17.7	2.0	2.0	16.3	—	1.4	16.7	4.7	sárga	korai	
2	13.8	16	8	13.5	—	0.3	1	13.5	4.5	4.5	18.2	4.7	—	15.4	6.0	"	"	
2	18.9	13	6.5	16.3	—	2.6	1	16.3	5.0	5.0	17.5	1.2	—	17.5	6.2	"	közép	
2	18.7	18	9	17.5	—	1.2	1	17.5	7.5	7.5	16.1	—	1.4	17.1	7.3	kék	késői	
2	16.5	16	8	13.8	—	2.7	1	13.8	7.5	7.5	20.3	6.5	—	17.4	7.2	sárga	"	
2	16.5	4	2	11.9	—	4.6	1	11.9	3.5	3.5	16.1	4.2	—	15.2	3.7	"	"	
2	16.5	20	10	14.2	—	2.3	1	14.2	4.5	4.5	14.0	—	0.2	15.2	6.1	"	"	
2	18.2	14	7	16.3	—	1.7	1	16.3	4.0	4.0	12.9	—	3.4	15.3	5.7	"	közép	
2	14.6	13	6.5	12.2	—	1.8	1	12.2	2.5	2.5	11.7	—	0.5	12.4	3.8	"	"	
2	18.7	12	6	17.5	—	1.2	1	17.5	5.0	5.0	14.5	—	3.0	16.4	5.8	kék	késői	
2	11.9	3	1.5	14.6	3.4	—	1	14.5	2.5	2.5	14.0	—	0.5	13.8	2.5	"	"	
2	14.7	11	5.5	19.1	4.4	—	1	19.1	5.0	5.0	15.8	—	3.3	15.9	5.2	sárga	"	
2	19.1	12	6	16.3	—	2.8	1	16.3	4.0	4.0	16.1	—	0.2	16.9	4.0	"	"	
2	22.3	9	4.5	18.7	—	3.7	1	18.7	2.5	2.5	14.1	—	4.6	17.4	4.5	kék	késői	
2	15.1	7	3.5	13.5	—	1.6	1	13.5	4.0	4.0	12.4	—	1.1	14.3	4.4	rózsa	"	
2	18.7	5	2.5	16.3	—	2.4	1	16.3	4.5	4.5	15.1	—	1.2	16.0	4.0	sárga	"	silány
2	17.5	16	8	15.8	—	1.3	1	8.0	1.5	1.5	13.8	5.8	—	15.7	4.2	rózsa	korai	
2	14.5	4	2	13.0	—	0.7	1	13.0	3.0	3.0	13.5	0.5	—	13.7	4.2	sárga	késői	
							1		7.0	7.0	19.1	—	—	—	—	sárga	"	
							1		8.0	8.0	15.1	—	—	—	—	sárga	késői	
							1		6.5	6.5	18.9	—	—	—	—	"	"	
							1		5.0	5.0	18.9	—	—	—	—	"	késői	
							1		11.5	11.5	15.1	—	—	—	—	sárga	"	
							1		8.0	8.0	15.2	—	—	—	—	"	késői	
							1		4.5	4.5	15.1	—	—	—	—	sárga	közép	
							1		8.0	8.0	18.9	—	—	—	—	"	késői	
							1		6.5	6.5	18.9	—	—	—	—	vörhenyes	"	
							1		6.0	6.0	15.1	—	—	—	—	sárga	"	
							1		8.0	8.0	18.9	—	—	—	—	piros	késői	
							1		3.5	3.5	16.3	—	—	—	—	sárga	"	

Az újabb beszerzett fajtákat illetően, azok érési ideje, átlagos keményítő tartalma s a burgonyabetegséggel szemben tanúsított magatartásukra nézve — csak jövőben szólhatunk.

Tehát a fentebbi kimutatás szerint elpusztult 57.1%, kevésbé rongáltatott meg 26.0% és csak 16.8% maradt meg épen.

A késői fajták általában inkább ki vannak téve a burgonyabetegségnek (rothadás) s azokat a gomba nagyobb mérvben bántalmazta. Még a jobb fajták pl. a késői rózsá, Dalmahoy,

King of the Earlyes, Snowflake, Consolation, Chili büszkesége stb. is egészen elpusztultak a kiszedés után.

A ki nagyobb mérvű kísérletre határozná magát, s eredeti magvakból (gumóból) akarna egy collectiót beszerezni, a mennyiben a monostori termelés a szükségletet nem fedezhetné, utaljuk Gröling Lindenberg (Berlin mellett) vagy A. Busch katalógusára Gros-Massow, Zewitz mellett Pomerania.

Réti János.

Havi emlékeztető.

October.

Ház és udvar körüli teendők leginkább a tisztaság fenntartására szorítkoznak; a lakhelyek kívül-belül kimeszeltetnek.

Kazlak, boglyák tetője élesre fedve tartandó.

Vetőmag rostálása és elvetés előtti csávázása (páczolása) főgondjaik egyike.

Kamara, pincze szellőztetik. Száraz homokról idejében gondoskodunk.

Szecska- és répavágót használható állapotba helyezzük.

A téli lisztszükséglet e hónapban beszerzendő, nehogy a rossz utakon állatainkat kinezdünk vagy a vizimálmok elfagyása miatt szükséglet szenvedjünk.

Téli tüzelőről gondoskodunk, nehogy a hideg által meglepettessünk.

Cséplés, ha el nem végeztetett, teljes erővel folytatandó.

Szántóföld. Szántás, vetés az összes igás és kézi erőt foglalkoztassa. A gazda ez időben ne ismerjen fáradságot, hanem fogjon hozzá testtel-lelékkel, mert ha idejében czélszerűen elmivelt talajba vet és ha az időszaki viszonyok csak némileg kedveznek, jó termést várhat.

A vetőmagnak kékkő, sósvíz és kevés oltatlan mésszel való páczolását üszög ellen, el ne mulassza. A sorvetővel vetés előnyösebb ugyan, de ha nem rendelkezünk elegendő erővel, bizonyosan czélszerűbb: ügyes emberrel vettetni, mint lassan munkálkodva megkésni.

Burgonya és répa felszedetik, vermekben vagy kazlakba rakjuk, de teljes befödélés előtt száradni, gőzölgéni engedjük, az által a rothadást korlátozzuk.

Törökbuza-törés bevégezendő, a csős törökbuza kasba (gőréba) vagy szellős padlásokra halmoztatik, de betakarítás előtt minden éretlen nyers csövet külön választunk. A törökbuzaszár földszint levágandó és kupokba rakandó.

Haricska (hajdina) és késői paszuly betakarítását be kell végezni. A törökbuza között termelt töknek fagymentes helyet választunk.

Vetés végeztével az őszi szántás vagy trágyahordás megkezdhető.

A káposztát levágjuk, a házi szükséglet megtartván, a felesleg pénzre tehető.

A rétek és kaszálók legeltetését csak száraz időben engedjük meg, nem különben főgondjaink közé tartozik, hogy minden szekér és kocsi réteinkről kizárassék. Ha réteink trágyázásához elegendő ganéjjal nem rendelkezünk, hordjuk oda és terítsük el a burgonyaszarat és jó eredmény fog mutatkozni. Kora tavaszkor az elterített burgonyaszár összegereblyélve elszállíttatik.

Elévíült luczernás, baltáczimés vagy kaszáló feltörendő.

Állattenyésztés. A gulyabeli marha száraz időben a réteket és letarol törökbuza földet járja.

A ménesbeli lovak már éjjelre kevés szalmát kapnak és később bocsátatnak ki, nehogy deres füvet egyenek.

Az elválasztott csikók zabot, jó szénát esznek és istállóban állott vizet isznak. Jártatásuk el ne mulasztassék.

A meddő sertések a répa- és burgonyaföldön turkálnak, a koczák a törökbuza tarlót járkák, felbőngészik az elhullott szemet.

A juhok üzetése folytonosan tart, mi végett a kosok abrak-adagban részesülnek.

Vetés végeztével a kivénült ökrök hizóra állítatnak, a négy éves tinók pedig lekötve járomba szoktatandók.

A hizó sertések törökbuzával élelmeztetnek, de minden etetéskor pontosan kimért mennyiséggel, só és friss víz sohasé hiányozzék.

Szőlő. A mennyiben csak lehet e hó vége előtt ne szüreteljünk, ha kevesebbet is szürünk, de értékesebbet. Esős időben szedni nem kell, ugy szintén korán reggel sem, míg az idő ki nem melegszik és a harmat fel nem szárad. Az éretlen, hibás és rothadó gerezdek gondosan eltávolítandók, mert egy ily gerezd elrontja a z a z gerezdek a kitűnőségét.

A lábbal való taposásról le kell mondani és helyette a szőlőmorzsolón szétzúzott malátát kádakban 12—24 órai állás és kevergetés után kisajtolni; némely szőlőajt, mint p. o. a rutándert azonnal sajtolni kell. Vörös boroknál a zajos erjedés — ahhoz való kádakban — a héján történik és csak ennek lefojyása után 10—20 nap mulva sajtolunk. A mustot bénezni nem kell, mert csak akadályozzuk erjedésében és savanyát szaporítjuk. Kinek sok bora van és megteheti, építsen fűthető erjesztő helyiséget, hol a mustok 15—20° R. melegben végezhessek zajos erjedésüket, az így kiejedt bor, esztendőkkel hamarabb érik és nem fog minduntalan utóerjedésbe átmenni.

Pincze. Pinczében az erjedést szemmel tartani, az erjedésnél fejlődő szénavgasztól óvakodni kell, ha a zajos erjedés megszűnt, a hordókat feltöltögetjük; a pinczét tisztán kell tartani és szellőztetni. Minden szüretelő edényt a legnagyobb gonddal megtakarítatunk és tisztán rakjuk el szellős és száraz szinbe.

Gyümölcsös. Legtöbb téli gyümölcs szedésnek most az ideje. Különös gondot kell fordítani arra, hogy a zsiros tapintatu almák (kálvilok), leszedésük után szellős helyre rakassanak, ellenben a száraz tapintatuak (renettek) leszedésük után zárt levegőjű helyiségbe rakassanak be, hogy a fonnnyadástól megmentessenek. A tavaszi ültetéshez szükséges gödrök ásását megkezdhetjük. A vén fák tisztogatását és az ágak ritkítását folytathatjuk, mert a gyümölcs leszedése után, legjobban meg lehet ismerni a felesleges ágakat. A gyümölcsfák törzsei (meszes viz, marha vér és hamu keverékből készült kenőccsel) bekenésére most van a legalkalmasabb idő. Neustria brumata ellen, hogy a fáktól távol tartjuk, legjobb enygyűrűket kötni a fára. A fiatal fák törzsei a nyulak rágásai ellen bekötetnek. A gyümölcsfa trágyázására e hónap legalkalmasabb időszak.

Faiskola. A magvak elvetését e hónapban be kell végezni, de ha a-val elkéstünk, a magvakat porond közé ládák vagy cserepekbe kell tenni és azokat a földbe ásva tavaszig olt hagyni. Az augusztusban szemzett vadonczok szemzései a kötelektől megszabadítandók. A saját használatra szolgáló és a megrendelt fákat kiásatjuk, a megrendeltekét rendelési helyökre szállítatjuk, a saját használatra kiásottakat vagy azonnal elültetjük vagy pedig használatukig földbe ásatjuk. A beoltott, de meg nem fogamzott vadonczok kipótolása kedvező időjárás mellett most is történhetik.

Konyhakert. Káposztafeléktől felszabadult földterületek felásandók és murek- és petrezselyemmel bevetendők. Téli salátát átültetni még lehet. Gyökekes vetemények, mint p. o. murek, petrezselyem, zeller, paszternák, baraboly, retek stb. kiásandók; mag-nak a legszebb példányokat kell kiválasztani és azokat pinczébe külön kell elrakni, a többi eladásra vagy saját szükségletre megtartottakat pedig vermek vagy pinczékbe kell elrakni. A vetemény-kiszedés a lehető legszárazabb időben történjék. Téli káposzta, olasz káposzta, karfiol és karalábészedésnek most van az ideje. A télre szánt gyökereket kiméltetel kell a földből kivenni és azokat pinczékben, porond közé kell elrakni, hogy egész télen a konyhára friss zöldséget adjanak. Tormakiásás, értékesítés és elrakásnak itt az ideje. Magnak való czékla- és répapéldányoknak a középszerűeket és épeket választjuk ki és azokat száraz helyen vermekben rakjuk el. A föld trágyázása és felásásának most az ideje, mert az őszi ásással sokkal könnyebben mivelhető és nagyobb hasznot hajtó földterületeket kapunk; továbbá az őszi felásásnak még azon nagy előnye is van, hogy

azt favaszzsal nem kell felásni, hanem csak egy gereblyézést adva bátran bevethetjük. A melegágyak földjét hordassuk ki és rostáltassuk át; a trágyát pedig vagy a komposzt dombra vagy egyenesen ki a kertbe hordathatjuk.

Diszkerf. Szükség esetében a gyepek még egyszer lekaszáltatnak. Az élő virágok elszáradt hajtásai levágandók. Egy pár nyári növény magva most érik, tehát azok leszedésére gondot kell fordítani. Georinák 10 centiméter magasra a föld felett levágandók, gyökereik kiásandók és száraz, meleg helyen elrakandók. Rózsák levelezésére és elfedésére a hónap a legcélszerűbb időszak. Az üvegházi növények most üvegházba, a nekik legmegfelelőbb helyre rakhatók.

Méhészet. Ha valamely mult havi teendők még befejezetlen lennének, iparkodjunk minél gyorsabban a hó közepéig végrehajtani, így el kell végezni az élelmezést, megőrzést stb. A tél elő he-lyet jó előre készítsük el, gondosan ügyelve, hogy különösen az egerek a helytől távol tartassanak. Még a hó elején méheink szétjárnak és gyűjtögetnek a mit lehet. Ekkor lépnek fel a darázsok is, melyek különösen a hűvös reggeli órákban, 3—4 fokú melegben — üzik rablásaikat méhcsaládainkban, a mikor akadály nélkül tehetik, mert a méhek a lépes-méz alsó részéről, a hideg miatt éjjelre a kas felső részébe húzódnak. Ezért a röplukát körül-belől 9 óráig elzárjuk; a darázsok ellogására a kasok elé lyukas pléhlemezzel fedett poharakat rakunk, a pléhfedőnek száját belül mézzel kenjük be, melynek szagára a fűrkésző darázsok betolakodnak és ki nem jöhethet, a pohár fenekén lévő vízbe fuladnak. Mielőtt azonban reggel a méhkasok röplukait kinyitjuk, a darázsfogókat távolítsuk el, nehogy méheink is bele bújjanak.

Az ezen hóban átdobolt — más köpüvel egyesített — kevés, de üde löppel bíró, azonban már nép nélkül maradt kasokat szellős helyre felagatva kezeljük, a mi most annál könnyebben történhetik, mivel már a méhmoly nem garázdálkodik; rajzaskor azután az ilyen kasokba fogjuk a rajt, a mi rendkívüli előnyvel jár.

Ha a pótfókókban — alul rakott ládákban — csupán lép-készlet volna, kimetszük és félreteszük.

A méhészek legnagyobb része a hó végén méheket téli szállásra helyezt.

Erdészet. F ő h a s z n á l a t. E hó végén kezdődik a vágatás. A magfák megelőzőleg kijelöltek. M e l l é k h a s z n á l a t. A mak-koltatás foly, a téli legeltetés megkezdődik. E r d ő m i v e l é s szempontjából mag gyűjtetik és ha azt azonnal el nem vetjük télire jól el kell helyezni. E r d ő v é d e l e m, mint szeptemberben; de most már fokozni kell az őrzést, miután a fatolvajlási esetek is szaporodnak. V a d á s z á t nyul és róka-nyan üzetik, úgy szintén őz-sutára is.

Maros-Vásárhelyi kiállítás.

I.

(Báró Apor Károly megnyitó beszéde.)

Erők csoportulása, a minek én a maros-tordamegyei gazdasági egyesület jelen kiállítását is tekintem, csak akkor mutathat fel tiszta és közhasznú eredményt, ha azt egy élettelen eszme vezérli. Mely eszme az, mely testületünket megalkotta, és mely cél az, melyet elérni törekszünk? A székelyföld gazdaságának minden irányban való felvirágoztatása.

Igen is tisztelt Uraim! mi arra vállalkoztunk, hogy reális alapokon, de nem a mindent enerváló materializmus önzésével építsük fel az eszményt, mely a téren mi lehetne más, mint a becsületos jóllét, egyfelől hű megőrzésével annak, a mit hasznost, jót az ősektől örököltünk; másfelől fokozatos fejlesztésé-

vel annak, a mit majdan nevünkkel együtt kell átadnunk unokáinknak.

Örömmel üdvözlöm Önöket tisztelt Uraim ily szép számmal, mely mutatja, hogy egyformán megértettük az eszmét; és hirdeti, hogy im a rövid idő alatt már vérünk, gondolkodásunk és célunkká is tudott válni.

Három specialis tere akartam fektetni működésünket.

Mennyire értünk célzt? szöjjon a felmutatott eredmény: gazdasági eszközeink tökéletesítésében; termény magvainak nemesítésében, borászatunk, gyümölcsészetünk, méhészetünk célszerű kezelésében és állattenyésztésünk fajkiválasztásában és végül a felmutatott verseny életképességében.

Királyhágón inneni hazarészünk a szép Erdély a forradalom előtti időben alig tud felmutatni valami lényegesebb haladást a gazdaság ágáiban. Egyes nagybirtokos nemes vagy mágnás áldozott, s a mi történet kihatóbban csak lótenyésztésünk terén mutatható fel; gépeinkről, tenyészállatainkról, termény magvainkról, szőlőszetünkéről, növénynemesítésünkéről alig ejthetünk nyomósabban szót.

Pedig mi képezi egy ország gazdagulásának főforrását? a talaj ész- és célszerű feldolgozása, feldolgoztatása.

Csodálatos! Erdély siet a legszélsőbb, legradikálisabb politikai eszméket elfogadni, mint ifjú erőteljes nép, mely szeret mindent erős kezekkel megragadni a mi uj, a mi akár a német, akár az angol, akár a francia földről jő, — csak a gazdaság terén stagnált és talán ma is sok helyt stagnál még.

A székely közmívelődési egyesület megmozdította az ipart, munkát adott, versenyt teremtet. A gazdasági egyesületeknek a talajhoz kell fordulniok. Meg kell mutatnunk, hogy haladásunk okai mikben rejlenek és fel kell találnunk, hogy haladásunk, gyors emelkedésünk, mely utakon és módokkal érhető el legkönnyebben és biztosabban, s hadd tegyem hozzá: legkevesebb költséggel.

Hadászatunk, stratégiai képzettsége kettős hadseregünknek oly magas niveau áll, hogy a művelt külföld tisztelettel hajlik meg előttünk. Francia és angol lapok a legnagyobb magasztalásokkal emelik ki hadseregünket.

Tudományos irodalmunk főképp a természettudományok terén hatalmas léptekkel haladt elő. Csak gazdaságunk tud nehezen bontakozni pályáiból.

Holott mindaddig súlyosak lesznek az adók, mig nem lesz bő aratásunk, mindaddig drága lesz a munka és életképtelen az ipar, a kereskedés: mig vásárainkon olcsón kell eladnunk a külföldiekkel nem versenyezhető gabonafajainkat, tenyészállatainkat, borunkat, gyümölcsünket.

Nagy a vám, mondják sokan. Mindjárt kisebb lesz, mi-helyt többet kapunk terményeinkért. Borunk bőven terem, de mert a legtöbbször nincsen jellege: a külföld piacán nem tud kellő feltűnést ébreszteni. — Legcsekélyebb súlyt sem fektetünk az éghajlati viszonyokra, még kevesebbet a geológiai szempontokra.

Talán a kezdetben csekélynek látszó kiállítások a téren is elhozzák a kívánt reformokat.

Görögország a nemei, isthmosi és olympusi játékok al-

kalmával mutatta be új nagyságait a költészet, irodalom s művészet terén: mi tegyük azt gazdasági kiállításainkon legtekélyesebb gépeinkkel, terménymagvainkkal. Oh mi is örömet elhozunk koszoruinkat azoknak homlokára, kik nagy és nemes áldozatokat hoztak a nép felemelésére a gazdaság terén.

Nagy jót tett az, ki egyetlen gyümölcsfát ültetett: de mily jót tesz az, kinek nemes fáradozása ezerekre hinti áldásait.

Ez Uraim a gazdasági egyletek legjótékonyabb feladata.

Milyen legyen tenyésztő-állatainknak nemesítése, mely egyik legfőbb tényezője haladásunknak?

Lord Sommerville azt írja, hogy úgy tetszik mintha a tenyésztők maguk elé festettek volna egy tökéletes alakot és azt azután megelevenítették volna. Ez elvnek fontossága nemcsak Szászországban, hol ez a juhokkal iparüzletileg ily módon gyakoroltatik, hanem Angolországban is rég megismertetett a tenyésztők által, mit azon óriás árakból láthatni, melyeket oly állatokért fizetnek, melyek valamely jeles törzsből származnak.

Igen, ez nekünk is egyik legfőbb, elrendendő célunk kiválasztani a fajokat, mihez azonban évekig tartó pontos tanulmányozás, törhetlen kitartás, sőt egy egész életnek e célra fordított fáradozása kívánatik. A ki ezt nem tartja szemé előtt, nevezetes eredményt nem is fog felmutatni.

A versenyről kívánok még néhány szót szólni.

Sehol akkora versenyt, mint a vasutak, posták, táviradók és a hajózás terén: bizonyára nem tapasztaltunk. Mi lehet ennek oka? A természettudomány a legbehatóbb tanulmányozás után megkapta a kulcsot a nyers anyaghoz, annak szárnyat adott a villany által, szót, beszédet, egész megszólaltatást ismét a közhöz által. A mi eddig volt: rudis indigestaque moles — az alakot vett s ez alak majdnem emberi ösztönyt, vágyat, törekvést.

Stephenson és Vignoles, Theut és Reuter, és Sir Roland Hill a postaügyben, Morse Sámuel a távirászatban, Edison Gauss és Weber a telephonnál és Bessemer a hajózásnál óriási eredményeket tüntettek fel a verseny által.

A mi iparunk, földmívelésünk, állattenyésztésünk, borászatunk, méhészetünk csak mostanában mozdult még meg. Jó úton indult-e? Arra akartunk itt módot nyújtani kiállításunkkal.

Részemről mindig tartottam és tartom ma is azon elvet: győzzön a jobb. Nem ringatom magamat abban a reményben, hogy sokat elértünk, de igen, hogy sokan felébredtünk s ez is eredmény. Mint a dús, lombos erdőben jól megfér egymás mellett a bokor a százados tölgygyel, a büszke homloku felhőverő fenyő sudar a földön kuszó borokával: itt is békésen pihen az Ó az Új mellett, a kicsiny a nagyak szomszédságában.

Én örömmel, egy édes benső reménnyel a jövőbe nyugtatatom szemeimet, a székely gazdasági kiállításán. Van valami igen tisztelt Uraim az Önök sugárzó tekintetében, a mely hangosan és biztatólag mondja nekem: jól tettük, hogy indultunk, jól tettük, hogy munkáltunk, miénk a jövő.

E szebb, e boldogabb jövő biztos előérzetével a marostordamegyei gazdasági egylet kiállító nagy gyűlését ezennel megnyitóm.

Felhívás az 1885-iki budapesti országos kiállítás kertészeti és szőlészeti csoportja érdekében.

Az 1885-ben Budapesten tartandó országos kiállítás az erdélyi gazdasági egyletnek is erkölcsi kötelességévé teszi, hogy hazarészünk mezőgazdaságának minél teljesebb bemutatására törekedjék és e célból még tetemes áldozatoktól se riadjon vissza!

Felleges e helyen hosszasan indokolni, minő anyagi és szellemi előnyökkel jár reánk nézve a Budapesten való megjelenés: állapotainknak, törekvéseinknek feltüntetése; viszonyainknak, haladásunknak megismertetése!

E kitűzött cél megközelítésére erdélyi gazdasági egyletünk igazgató választmánya elhatározta országrészünk mezőgazdasági terményeit csoportonként egy tömegben, u. n. gyűjteményes kiállításban bemutatni s t. gazdátársainkat felkérni, hogy e collectióban minél nagyobb számmal, minél több és kiválóbb tárggyal résztvenni sziveskedjenek.

Sietünk megjegyezni, hogy csakis a czim: „Az erdélyi gazdasági egylet gyűjteményes kiállítása“ lesz közös; — ezen belül minden egyes kiállító egyenként és névszerint felsorolva egészen önállóan fog szerepelni és minden csoportban külön az összes kitűzött díjakra versenyezni!

A részvétel megkönnyítése céljából erdélyi gazdasági egyletünk a következő költségeknek viselését vállalta el:

- 1) fizeti az egész helypénzt;
- 2) gondoskodik az ide tartozó négy csoportnak együttes diszitéséről;
- 3) hordozza a gyűjteményes kiállítás érdekében szükséges utazási és nyomtatási költségeket;
- 4) viseli a Kolozsvárról Budapestig és onnan ide fizetendő szállítási díjakat; végre

5) az egész kiállítás tartama alatt Budapesten állandó képviselőt tart, ki a Kolozsvárra összegyűjtött tárgyakat felkiséri, kicsomagoltatja és a kiállítási helyiségekben lehetőleg előnyösen elrendezi; a kiállítók érdekeit úgy a bíráló bizottság, mint a látogató közönséggel szemben képviseli, végre a néptani visszacsomagolást és reexpeditiót vezeti.

Az itt elősorolt költségek fedezésére erdélyi gazdasági egyletünk igazgató választmánya Hatezer forintot szavazott meg.

* * *

A gyűjteményes kiállítás módozatairól a kertészeti és szőlészeti csoportban, valamint a résztvevő t. kiállítókat terhelő kiadásokról a kertészeti szakosztály, mint ezen csoportnak összegyűjtésével megbízott közeg a következőkben nyújt lehetőleg alapos és minden részletre kiterjedő tájékoztatást és felvilágosítást!

A II. csoportban: „Kertészet és szőlészet“ kétféle beosztást találunk, t. i. az állandó és az időleges kiállítást; jelen alkalommal kizárólag az állandó kiállításról van szó.

A virágok és dísznövényektől eltekintve, mint egyik fon-

tos alosztály a Gyümölcs-kertészet szerepel, melyben kiállíthatók a következők:

Gyümölcsfák magvai, különféle alanyok és magoncok, nemesítések szabadföldben és cserepekben, esetleg mintákban.

Szaporítási módok természetben, mintákban, esetleg táblázatokban.

Gyümölcsfajták mintázatai, átmetszeti rajzai vagy képei.

Gyümölcs elkészített állapotban, szárított, aszalt, befőtt, cukrozott állapotban, gyümölcsiz, gyümölessajt.

Gyümölcsbor és gyümölcseczet.

Aszaló-kemenczék, azok mintái vagy tervrajzai.

Gyümölcsös-kertek berendezései és tervrajzai.

Szakt munkák és folyóiratok.

Ezen alosztály tárgyai vagy természetben, mint például az alanyok és magoncok, vagy mintákban, táblázatokban, képekben lesznek bemutatva.

A magvak három literes és 1 frt 35 kros üvegpohárban és 20 kros etikettel lesznek kiállítandók, a pohár a kiállító tulajdona marad.

Befőttből, gyümölcsizből, gyümölcsorból és gyümölcseczetből két-két üveg küldendő, szárított, aszalt, cukrozott gyümölcsből 1—1 litert, gyümölessajtból 10 □ centert, melyeknek etikettje 20 krba fog kerülni. Az aszalt stb. gyümölcshez fatányérokat az erdélyi gazdasági egyesület díjtalanul bocsát rendelkezésre.

A Konyhakertészet alosztályában a következőkre irányozzuk a kiállítani szándékozók figyelmét:

Konyhakerti magvak szárastól és tisztított állapotban.

Konyhakerti termények elkészített és kereskedésre alkalmas állapotban.

Meleg- és hideg házak és szekrények mintái és azok rajzai.

Meleg- és hideg házi termények.

Konyhakertek berendezései és tervei.

Szakt munkák és folyóiratok.

Ezen tárgyak bemutatására kellő számú fatányérokkal díjtalanul szolgálunk, a minták, tervek, rajzok magukra helyeztetnek el, a szükséges etikett ára 20 kr., nagyobb felirat az előállítási árban külön lesz számítva.

A magvak 1 frt 35 kros üvegpohárban és 20 kros etikettel lesznek kiállítandók, a pohár a kiállító tulajdona marad.

A Faiskolák és befásítás című alosztályban kiállíthatók:

Gyümölcs- és gazdasági haszonnfamagvak.

Magpáczolási és rétegezési eljárások.

Csemeték és alanyok különböző korban s különböző kezelési eljárás mellett a talajnem felemlítésével.

Nemesítési és szaporítási eljárások természetben vagy mintában.

Magas- és félmagasdereku- és törpefák természetben.

Faiskolák tervei és berendezései.

A magvak itt is pohárban mutatandók be, a főbbi tárgy magára helyezendő el az állványon, vagy falon, etikettel esetleg nagyobb felirattal.

Végre a Szőlészet alosztályában a következők foglalhatnak helyet:

Különböző szőlőfajok magvai.

Magcsemeték különböző korban.

A szőlőszaporítás módjai természetben, esetleg mintákban.

Szőlőnövénnyek, szőlőfajták szabadföldben, cserepekben, rajzokban.

Szőlőfürt aszalt állapotban.

Különböző szőlőművelési módok természetben, mintákban vagy rajzokban.

Szőlő berendezési tervezetek.

Szakt munkák és folyóiratok.

E tárgyak asztalon vagy falon lesznek elhelyezendőek és etikett vagy esetleg nagyobb felirattal ellátandók.

Minden ide tartozó kiállítmány az 1884. évi termésből veendő és a kívánatos termelési adatokkal kísérendő.

A II. csoportban készitendő és szövettel bevont asztal-állvány költsége négyzetméterenként 12 frtot tesz; míglen a kiállítási tárgyak raktározása, csomagolása és biztosítása négyzetméterenként 2 frtba kerül.

A t e csoportban a tárgyakhoz képest aránylagosan számítandó ki; az üvegpoharakból 40, a fatányérokból 30 helyezendő el egy négyzetméteren.

Bejelentési határidő 1884. október hó 31-ik e, mely az erdélyi gazdasági egyesület titkári hivatalához Kolozsvárra címzendő az egyesület által szerkesztet s kívánatra megküldött bejelentési lapok felhasználásával; a beküldés a bejelentéssel egyidejűleg, vagy később is történetik, az illető tárgynak azonban 1885. február hó 1-ére okvetlenül be kell érkeznie.

A kiállítási költség két egyenlő részletben 1884. november hó 1-én és 1885. február hó 1-én lesz ugyanott az egyesületi titkári hivatalnál befizetendő.

Minden netán megkívánt részletes felvilágosítással kerétszeti szakosztályunk valamint titkári hivatalunk teljes készséggel és forduló postával szolgál.

Kelt az erdélyi gazdasági egyesület kertészeti szakosztályának Kolozsvárt, 1884. szeptember hó 24-én tartott üléséből.

Id. Bodor Pál,
szakosztályi elnök.

Szentgyörgyöri Lajos,
szakosztályi jegyző.

Maros-Vásárhelyi kiállítás.

II.

(A maros-tordamegyei gazdasági egyesület által rendezett termény- és iparkiállítás. Szeptember hó 21—28.)

A maros-tordamegyei gazdasági egyesület Marosvásárhelyt a Nagy Ferencz-féle nyári szinkörben rendezett termény- és iparkiállítás, tekintettel többféle kedvező körülményre, ha mennyiségben gazdagnak nem is; de minőségre nézve mindenesetre sikerültnek mondható.

A kiállítás helyiség tulajdonkép négy fő részre van felosztva, a színpadon a házi ipar foglal helyet és itt legdúsabb tárgyat a szemléletnek, sőt tanulmányoknak a Gróf Lázár Jenő.

ismert műbarát által az ország különböző részeiből évek óta gyűjtött nagyválasztéku házi szövetek és himzések nyujtanak; vannak igen szép vászon tárgyai saját szövődéjéből is; a másik nagyobb csoportot a marosvásárhelyi szövészeti tanfolyamnak a kolozsvári iparkiallitáson egy hó előtt már bemutatott készítményei képezik; a harmadikat Gáspár Gyula ismert szövődéjének sikerült tárgyai. A nevezettek után feltűnést keltenek Popesku Jánosné (Ó.-Topliczáról) szép szőnyegje, paplana és sok mustráju csinos kendői — mind házi szöttek. Báró Bánffy Zoltántól Nagyaluból, Nagy Anna és Luizától Harczoról és Debreczeni Viktoriától Feléből szintén szép szövetek vannak kiállítva. A faragászat és szobrászat Köllő Miklós medgyesfalvi, Balog Péter kibédi és Holm József tófalvi műfaragók által gyönyörű tárgyakkal, ugymint: Báró Apor Károly szobra, képrámák, butor ékítések és gyermek-játékok, s díszmű-árúk által van kiváló szépen képviselve. A sásfonásban nagy haladást tüntetnek fel felei Lukács Róza izléses gyermek-játékai, czipő stb.

A szinkör néző terén a gabuakiállítás: kitünő buzák, tengerik, rozsok, zabok, árpák, repczék s más magvak által van képviselve; a kiállítók közül felemlítjük Báró Apor Károlyt, Báró Bánffy Zoltánt, Schuster Gyulát, Jenei Lajost és Károlyt, Domokos Dénest, Balog Pált, Gróf Teleki Gézanét, Filep Kálmánt, Dósa Sándort, Jeddi Sándort stb.

A gyümölcs-kiállítás, tekintve a rosz esztendőt, szintén kiválóan mutatja, hogy vidékünk egyike a legalkalmasabbaknak a dus választéku és kitünő gyümölcstermelésre.

Kis József Gegesből 53 körtve és 14 almafajt mutatott be, Barátosi Antal Szentivánról és Bedéből 49 almát és 18 körtvét, Bacher Miksa Agárdról 14-féle almát, továbbá Lokodi János az egylet buzgó és szakértő titkára, Molnár József és Mihály, Mátyás Mihály, Domokos Dénes, Boros Albert, Magyarai Sándor stb. számos szép almát és körtvét és itt nem mulasztjuk el ismételt hangsúlyozni, hogy igen károsnak tartjuk azon körülményt, miszerint nagyobb gyümölcstermelőink még most is a tulságos sokféle fajra látszanak súlyt fektetni, nem pedig a már kipróbált jó fajok tömeges termelésére.

Itt kapcsolatban, felemlitem, hogy a szinkör karzatán és így a harmadik helyiségben gazdasszonyi zöldségeket, veteményeket és pityókákat igen kitünő minőségben és nagy mennyiségben állított ki Nagy Tamásné Vajda-Szentiványról, Knöpfler Vilmosné Csitt-Szentiványról, új. Gáspár Antal helyből (10 igen szép pityóka-fajt), Jenei Károlyné, Tolvaly Ferenczné, Vályi Pálné stb.

A kézmű-iparnak több ága igen szép tárgyak által van magas fejlettségben bemutatva; és itt első sorban említem, a kit voltaképen még a házi iparnál kellett volna felhozni: Farkas János műkosár-fonót, ki a már előbb említett Köllő szobrász és faragó művészszel együtt Medgyesfalván Gróf Lázár Jenőnél van állandó alkalmazásban, s kinek szép fonatu kanapái és karszékei általános feltűnést kellettek. Az asztalos iparban Szócs Albert továbbá Szatmári és Gyulai czég szép szekrényei, ágyai stb., ugy Mestitz Mihály butorraktáros izléses tárgyai elismerést érdemelnek; ugyszintén Fischbein kárpitos butorai is.

A czipészek közt Gál József, Kis György és Székely Dénes fölülte csinos és elegáns készítményeket produkáltak; Nagy Imre, helyi timár és Wellman Traugott, szásztrégeni, kitünő bőrtöket mutattak be; e téren fölülte örvendetes e haladás. Megjelent Worell József híres kalaposunk mintegy 50 féle kitünő minőségű és olcsó kalappal és Csiszér Albert szabó pár szép férfi ruha darabbal. Ott láttuk Kos János lakatos erős és mesterséges zárait; Fáy László, Kovács nagy választéku lópatkóit; Feuerstein erős hydrophorját, László Ferencz és Csernát Sándor igen szép hámjait és más szijgyártó munkáit, Csoma Sándor finom szitáit stb. A helyiség utolsó kis szobáját a Deutsch-féle nagyváradi és helyi czég szép porcellán és üveg tárgyai foglalják el.

Az udvaron Szathmári S. Ferencz gépész 1-es, 2-ös, 3-as ekéi, kapálói és töltögetői szolid szerkezetükkel és mérsékelt árakkal keltenek feltűnést; ugyanott van egy szép 320 frtos nyitott könnyű koci is Vadadi Lászlótól.

Utoljára hagytam a különben lényeges bor- és szőlőkiállítást, melyek mennyiség tekintetében a leghátrább állanak, a minék oka kétségkívül a közelebbi sok rosz eszteudó s a szőlőnek most is nagy hátramaradottsága. Báró Apor tófalvi híres rizlingje persze dominál, s ott van b.-madarasi jó asztali bora is, és ugyan Baczkamadarasról Losonczy József ref. lelkész kitünő régi boraival, Jenei Lajos Sámsondról szintén jeles borokat küldött stb.; szőlők Molnár József, Jenei Lajos és Dénesné, Magyarai Sándor és mások által vannak kis mértékben kiállítva, de kitünő fajok.

22-én állatkiállítás is volt, melyről azonban és a jutalmakról a jövő alkalommal fogok megemlékezni.

Vidéki.

EGYVELEG.

— Értésítés. Az erdélyi gazdasági egylet elnöksége ezennel közhírré teszi, hogy az egyleti hivatalos órák folyó évi október 1-én kezdve délelőtt 8—1 óráig, vasár- és ünnepnapokon pedig 9—12 óráig fognak megtartatni.

Kolozsvár, 1884. szeptember 30-án.

Az erdélyi gazdasági egylet elnöksége.

— „Gallus“ a kolozsvári baromfi kiállításáról. A nevezett lap a harmaik tenyészállatkiállításán a baromfiaknak odaitélt díjak megnevezése mellett a következő megjegyzést teszi: Ismét kellemetlenül kellett tudomást szereznünk arról, hogy a Királyhágón tuli tenyésztőink a honi fajtákkal nem akarnak a kiállításban részt venni és némelyek inkább állítanak ki holmi egészen problematikus értékű, vagy mondjuk ki igazán, egészen értéktelen idegen fajtájú vagy ezek keresztezéséből származó törzseket, semhogy a maguk kincsét, a honi fajtát állítanak ki. Így az erdélyi csóré nyaku tyúkokból Erdélyből senki sem állított ki, s ezen fajta csak az állat- és növényhonosító társaság által (Budapestről) egy törzsből volt kiállítva, holott a kiállítási helyiség özsomszédságában csak ugy hemzsegték szabadon az első díjra érdemes szép féléh